

cerkvi, kjer je bila zadušnica za rajnega. Po sv. maši mu je v cerkvi zapel domači cerkveni pevski zbor žalostinke: »Blagor mu«. Ob grobu je imel poslovični govor sreski župni načelnik g. Franjo Zorko, godba pa je zaigrala ono prežalostno »Vigred se povrne«. Blagi rajni naj p. čl. a v m. ru! Zalujoči vdovi, otrokom in vsej obitelji naše srčno sožalje!

Kolhozi ribičev v Rusiji.

Rusija ima mnogo jezer in velikih rek, v katerih živi obilica okusnih in cenjenih rib. Zato je že od davnih časov v Rusiji bilo ribištvo važna panoga narodnega gospodarstva. Toda kakor so kmetje postali sužnji, ker so jih prisilno združili v kolhoze (skupna gospodarstva), isto je zadelo tudi ribiče v južni Rusiji. Sovjeti so jih prisilili, da so se združili v ribiške kolhoze. Ribiče so razdelili na brigade od 10–12 oseb. Vsaki brigadi načeljuje brigadir, katerega imenuje načelstvo kolhoza.

List »Ruski golos« priobčuje zanimivo zgodbo ribiškega kolhoza iz knjige »Zapiški Slavjanina« od dr. R. Trušnoviča, ki je živel v sovjetski Rusiji od leta 1915 do leta 1934 in se je nedavno vrnil domov v Jugoslavijo. Ta gospod je bil od leta 1927 do leta 1934 zdravnik v mestih in kazalnih stanih v južni Rusiji. V omenjeni knjigi ima tudi neko poglavje, ki govori o ribiških kolhozih.

V take ribiške kolhoze so se morali združiti ribiči ob Azovskem morju. V nekem kraju so ribiči ravno spravili ves svoj inventar kot mreže, čolne, ladje in druge potrebščine v novo ustanovljeni kolhoz. Tretji dan po tem času je pa proti večeru nastala strašna nevihta na Azovskem morju. Nevihte nastajajo tu večkrat nenadoma. Ves breg v daljavi več vrst je bil obložen z ladjami, čolni in drugimi pripravami, ki jih potrebujejo ribiči. V takih slučajih so ribiči v prejšnjih časih planili v morje, pomagali so drug drugemu in v kratkem času so vse čolne potegnili na breg. Koliko žalostnih dogodkov, pravi dr. Trušnovič, sem videl v teku štirih let za časa kolektivizacije, a tako žalostnega, kot tukaj nisem doživel.

Nastala je strašna burja, a ribiči so v skupinah stali na bregu in so gledali na morje. Med njimi so letali ljudje in so mahali z rokami. Ko sem prišel bližje, sem spoznal, da so to bili komunisti in voditelji uprave ribiškega kolhoza. Klicali so: »Tovariši, ne pustite propasti kolhoznega imetja! Tovariši, rešite čolne in ladje!« Iz ene skupine se je slišal glas: »Sami začnite, mi pridemo za vami!«

Morje je besnelo, valovi so planili čez breg. Slišal se je resk in tresk, čolni so udarjali drug ob drugega, ene je odtrgalo od sidra, druge je razbilo, pri enih so nastale razpoke na dnu in so se potopili, en čoln je vrgel vihar na breg in dva ribiča sta skočila, da bi ga prijela, a slišala sta glas za seboj: »Ne smeš, pusti... oni naj ga rešijo!« Ribiča sta mahnila z roko in sta se vrnila. Nov vihar se je dvignil in je nesel čoln v morje.

Ribiči so stali ob morju in so gledali, kako poginjajo njihovi morski konji, a niti eden ni šel, da bi jih reševal. Zakaj? Saj niso njihovi. Opasno bi bilo, znal bi kdo zboleti. Zakaj? Za koga? Ribe ne bodo njihove. Jedla jih bosta komintern (komunistična internacionala) in petletka. Celi teden so potem spravljali skupaj čolne in ladje; velik del je bil uničen.

Ribiči so lovili vsak dan; zvečer so oddajali rib pod kontrolo na določenih krajih. V začetku so imeli svojo hrano, pozneje so jo prejimali od brigade. Dobivali so kruh in ribe, a premalo. Začeli so krasti, tudi komunisti. Tu in tam se je čoln približal obali in so vrgli vrečo rib v skriven kraj.

Toda delati so morali oprežno, ker so bili pod strogim nadzorstvom. K neki družini je prišel proti večeru šleten deček, sin komunistke, po imenu Igoreček. Vprašali so ga: Kje pa si bil? Delal sem. Kaj si delal? Na ribe sem pazil. Nas pionire (mlade komuniste) pošiljajo na breg pazit, če bi ribiči kradli ribe. Če bi videli, da bi jih kdo ukradel in nesel domov, gremo za njim, zapomnimo si njegov dom in ga gremo naznanit. To delo se nam zaračunaj. A dečki niso pazili le na ribiče, tudi na njihove žene so pazili na bazaru (trgu). Otroci so gledali v košare, katere so imele ženske. In če so kje zagledali ribe, so jih šli naznanit, ker je bilo strogo prepovedano na bazaru ribe prodajati. In dr. Trušnovič pristavi: »Zgodil se je čudež, boljševiski čudež! Živeli smo na morskem bregu, a rib nismo mogli dobiti. Ni bilo rib, mislite, kakor hčete...«

Kakor stradajo v Rusiji kmetje, ker jim sovjeti vzamejo preveč zrna, tako bi morali torej stradati tudi ribiči. Pa poslednji si znajo pomagati, ker strogo drže skupaj in ribe skrijejo, da imajo zadostno hrano. Kakor sovjetska oblast vara zunanji svet s svojimi uspehi in ljudstvo z nado na svetovno revolucijo, tako ljudstvo menda samo takrat ne vara oblasti, ko je ne more. Tako baje zahtevala komunistična moral!

K.

Iz statistike o človeškem življenju.

Francoski zdravnik Legrand je sestavil prav zanimivo statistiko o starosti, ki jo dosežejo ljudje v posameznih poklicih in pa o naraščanju norcev. Po njegovih zaključkih žive vladarji povprečno 58 let, raziskovalci in iznajditelji 60, književniki 66, vojniki 67, učenjaki 68, državniki pa celo 69. Državniki torej pokopljejo vse druge in vojniki žive bolj dolgo, kakor pesniki. Če se hočete torej v življenju boriti, je mnogo bolje voditi borbo z mečem, kot pa s peresom.

Profesor Legrand je našel tudi, da so ženske bolj »dolgotrajne« kot pa moški. Pri 80letnikih je dobil 103 žene in komaj 95 moških, pri 100letnikih pa kar dve ženi na enega moškega, kar je preveč za to starost. Toda profesor ni mogel razložiti čudnega pojava, da žene bolj dolgo živijo kot pa moški. Žene

trpe vsaj toliko, če ne več, kot pa vsak moški, in imajo vsaj toliko, če ne več strasti, kot njihovi moški spremljevalci. Morda so bolj pametne in se laže rinejo skozi razne težave, kjer moški po navadi pustijo svojo kožo, ker smatrajo v svoji oholosti, da je bolj »moško«, če se z glavo zaženejo v vsako viro, četudi si jo pri tem razbijejo.

Vsekakor živimo danes bolj dolgo kot nekdanj, pravi profesor Legrand, in torej ni res, da bi nam moderno življenje, hrup, hitrost, sport, razburjanje kaj škodovalo, kot trde nekateri nazadnjaki. Da, to je res, po tej statistiki, toda tisti zdravnik Legrand grozeče ugotavlja tudi, da če bolj dolgo živimo, narašča tudi število norcev v naši dobi. — Leta 1859 je prišel v Evropi po en norec na 535 pametnih, leta 1897 en norec na 397 pametnih, leta 1910 pa že en norec na 212 pametnih. Če bi napravili statistiko za leto 1933, bi dobili enega norca že na 130 pametnih. To je res strašno! Če bo šlo tako naprej, nas čakajo še zanimiva presenečenja, kajti nekega dne se zna zgoditi, da bode na svetu le še samo nekaj pametnih, vse ostalo bo pa norec.

NOVE KNJIGE.

»Hoja za Kristusom.« Veliko presenečenje je nam pripravila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Tomaža Kempčana »Hoja za Kristusom« bo oddajala skoraj zastoj! Na zalogi ima še večje število izvodov v obliki molitvenika, vezanih v platno z rdečo obrezo, v zelo priročni žepni obliki. Delo obsega blizu 400 strani in velja samo 8 Din brez poštnine, s poštnino 9 Din. Kdor želi to knjigo prejeti, naj piše na Tiskarno sv. Cirila v Mariboru, ki mu bo knjigo takoj odposlala za mali denar 9 Din. Vezava knjige sama je več vredna!

»Naša pot.« Z dovoljenjem škofjskega ordinarijata v Ljubljani izdaja misijonska tiskarna v Domžalah. Pod zgornjim naslovom izhajajo knjižice, ki bi prav prišle tudi našim društvom na deželi. Vsebina dosedaj izšlih je pač za današnjo dobo dovolj važna in vpoštevavanja vredna: o praktičnem katoličanstvu, o socialnem (ves IV. zvezek: 160 strani) in zadržnem vprašanju, o čitanju slabih in dobrih knjig, o organiziranem brezboštvu, o načelih itd. Same najpotrebnejše stvari, zbrane na najmanjši obseg, zato pa ni nič nepotrebnih besed. Jedro za jedrom luščiš in poživaš. Še to je treba omeniti, da so zvezki po izredno nizki ceni, 4 Din navadno, to je 20 strani za 1 Din.

»Evharištični kongres v Mariboru.« Te dni je izšla knjiga, ki nam natančno popisuje ves potek veličastnega kongresa v Mariboru ter priobčuje tudi vsa predavanja. Priložene so tudi številne slike te velike manifestacije vse lavantinske škofije. Da bi mogli to knjigo kot trajen spomin nabaviti najširši krog, je Tiskarna sv. Cirila to knjigo dala za čas do 1. marca t. l. z. ceno, ki ne krije niti vseh stroškov. Kdor naroči do 1. marca 1935 to knjigo, plača za njo samo 12 Din. Pozneje bo stala ta knjiga 16 Din. Nekaj izvodov je tiskanih tudi na boljšem papirju in stane tak iz 30 Din. Knjigo bomo te dni razposlali na župne urade in si lahko tamkaj vsak pogleda, kako je res lepa oprema in da je tega denarja res vredna. Vsi, ki le zmorete, kupite si ta spomin na evharištični kongres v Mariboru. Knjigo naročite pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.